

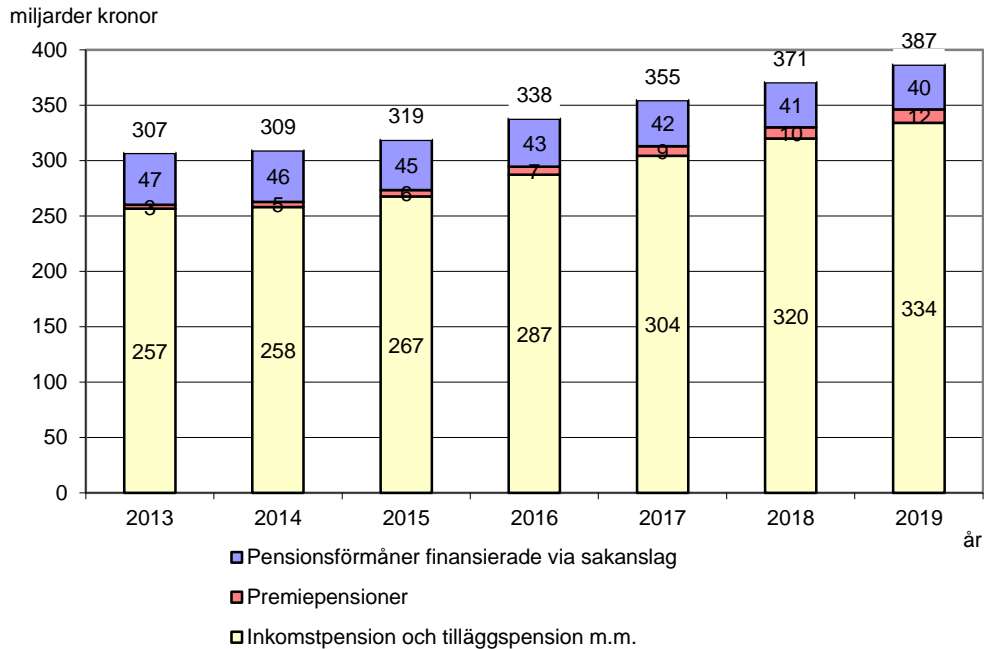
**Anslagsbelastning och prognos för anslag inom
Pensionsmyndighetens ansvarsområde
budgetåren 2014–2019**

Innehåll

Sammanfattning och inledning	3
Prognoser för inkomstindex och balanstal.....	8
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.....	
1:1 Garantipension till ålderspension	16
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	18
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	20
1:4 Äldreförsörjningsstöd	22
2:1 Pensionsmyndigheten	25
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn.....	
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	30
1:7 Pensionsrätt för barnår.....	34
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	36
Bilaga 1	Sammanfattande tabell över anslagsuppföljningen
Bilaga 2	Utgifter inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde
Bilaga 3	Månadsfördelade prognoser för 2015

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten har i uppdrag att redovisa utgiftsprognoser för förmåner inom dess ansvarsområde. I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen från 2013-2019.

De totala utgifterna förväntas öka under prognosperioden, från 307 miljarder kronor år 2013 till 387 miljarder kronor år 2019. Utgifterna ökar som en följd av fler ålderspensionärer och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer beräknas öka från 2,0 miljoner år 2013 till 2,3 miljoner år 2019.

Antalet 61-åringar som tog tidigt uttag minskade något mellan 2009 och 2011 men ökade under åren 2012 – 2014. Vårt beräkningsantagande är att detta antal för kommande år kommer att vara oförändrat jämfört med 2014 års värde.

Från de antaganden som gjorts avseende balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggspensionerna efter 65 år):

Förändring av inkomstpensioner, procent

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Oktober-prognos	-2,7	+0,9	+5,2	+4,7	+2,3	+1,9
Januari-prognos	-2,7	+0,9	+4,7	+3,6	+2,9	+2,5

Frånsett år 2014 prognostiseras inkomstpensionen att öka nominellt för varje år under prognosperioden. Indexeringen beräknas bli något lägre för åren 2016 och 2017 men högre år 2018 och 2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Prognosen för inkomstindex har sänkts och prognosen för balanstalet har höjts för alla år efter 2015. Enligt prognosen stängs balanseringen av år 2017. Då används inkomstindex istället för balansindex. Se vidare avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg eller garantipension. Långsiktigt minskar därför antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg eller garantipension, givet oförändrade regler. Sänkningen av inkomstpensionen vissa år, till exempel 2014, kan dock medföra kortsiktigt att antalet med bostadstillägg eller garantipension ökar något.

För ett anslag, *Bostadstillägg till pensionärer*, beräknas att anslagskrediten kommer att överskridas år 2015 (se bilaga 1). Pensionsmyndigheten återkommer i budgetunderlaget med förslag om tilläggsanslag om det beräknas att behovet av ett tilläggsanslag kvarstår.

De viktigaste förändringarna jämfört med föregående anslagsuppföljning
I prognoserna har hänsyn tagits till Migrationsverkets prognos från november. Detta har höjt prognoserna för *äldreförsörjningsstöd* och *efterlevandestöd för barn*.

Prognosen för antalet förmånstagare med *bostadstillägg* har höjts.

För övriga förmåner kan prognosändringarna betraktas som relativt små bortsett från förändringar som beror på ändrade prognoser för inkomstindex, balansindex och prisbasbelopp.

Administrationskostnader

Eftersom utfallet för föregående år inte är klart i samband med prognostillfället i januari används prognosen från vår senaste fördjupade uppföljning som gjordes i november. Pensionsmyndighetens totala administrationskostnad beräknas därmed till 1 328 miljoner kronor för 2014, en sänkning med 2,8 procent från 1 367 miljoner kronor jämfört med den prognos som lämnades i oktober. Orsaken är framför allt ett lägre antal anställda än planerat kombinerat med en hög aktivering av personal- och konsultkostnader inom de strategiska projekten.

Av detta följer vidare att prognosen för de administrationskostnader som belastar anslaget 2014 sänkts med 12 miljoner kronor från 539 till 527 miljoner kronor vilket medför ett preliminärt anslagsutnyttjande drygt 20 miljoner kronor under tilldelade medel (548 mnkr). Maximalt anslagssparande/överföringsbelopp till 2015 är ca 16 miljoner kronor.

2019 beräknas de totala administrationskostnaderna till 1 468 miljoner kronor med prisuppräknning inkluderad. Detta är en sänkning jämfört med föregående prognos i huvudsak till följd av förändrade framräkningsfaktorer. I 2015-års priser beräknas administrationskostnaderna, såväl anslags- som totalnivån, något lägre till 2016 för att därefter ligga i princip fast över tiden.

Under hela perioden beräknas det ske en förskjutning mellan de olika kostnadsslagen till följd av det pågående utvecklingsarbetet. Denna förskjutning sker från ärendehandläggning till informationsuppdrag samt till kostnader för drift och förvaltning av it-system.

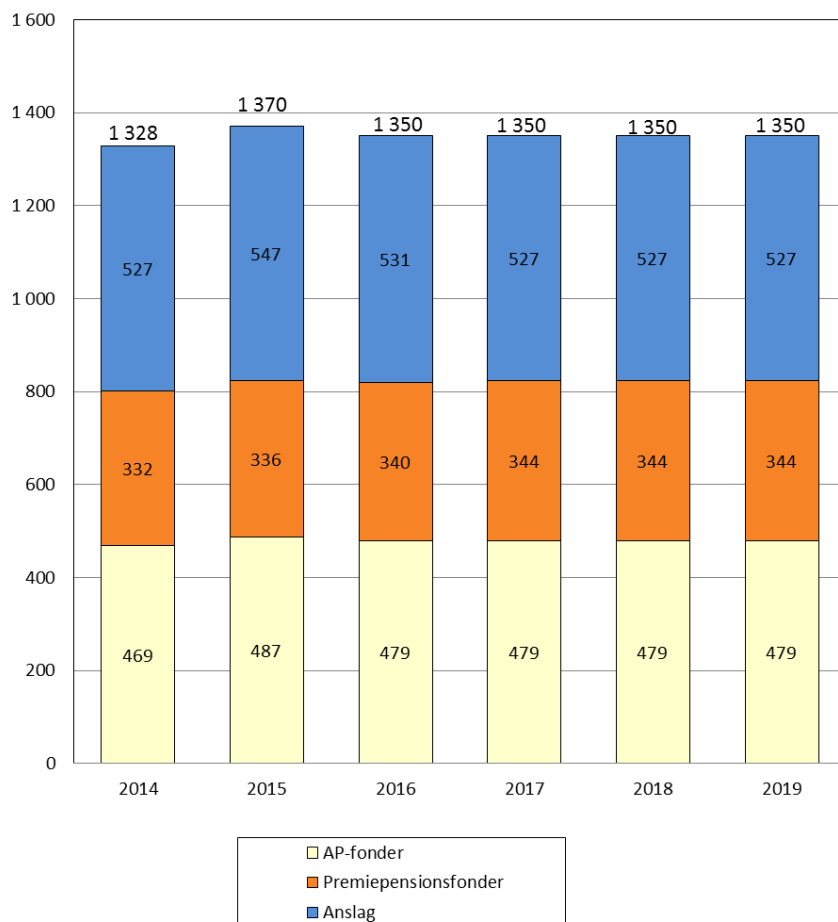
Utvecklingstakten medför att kostnaderna för avskrivningar successivt ökar under perioden. Budgetmässigt motverkar vi detta med sänkta lokalkostnader, minskad andel konsulter inom it och kundservice, och sänkta kostnader i samarbetet med

2015-01-20

Försäkringskassan. Sammantaget ger dessa förändringar en jämn kostnadsnivå över åren.

Diagrammet som följer visar förvaltningskostnaderna i fasta priser åren 2014-2019.

Miljoner kronor

Inledning

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2015 ska Pensionsmyndigheten senast den 20 januari 2015 redovisa utgiftsprognoser för 2015 – 2019. Utgiftsprognoserna ska redovisas i Hermes. Prognoserna ska lämnas i löpande priser. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognoserna ska redovisas.

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och redovisas genom inrapportering i Hermes.

Uppdrag

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2015 ska följande redovisas:

- ❑ preliminärt utfall för 2014 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget
- ❑ prognoser för 2015 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, redovisat totalt samt fördelat per månad
- ❑ beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2016 – 2019
- ❑ prognoser för balanstalet för 2016 – 2019
- ❑ prognoser för inkomstindex för 2016 – 2019
- ❑ förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser,
- ❑ beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller,
- ❑ prognosen för ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit enligt 7 kap 4 § budgetlagen (2011:203) och hur skulden belastar anslag, respektive AP-fonderna och premiepensionssystemet samt
- ❑ användningen av den särskilda krediten enligt 7 kap 6 § budgetlagen (2011:203).

I denna rapport redovisas prognoser för åren 2015 – 2019 för anslag inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde inom utgiftsområdena 11 och 12 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. I respektive avsnitt redovisas även en jämförelse med närmast föregående prognos.

En sammanfattande tabell för 2014 och 2015 över anslagsuppföljningen inkluderande jämförelse med statens budget redovisas i bilaga 1. Utvecklingen av antal för-
månstagare och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 2. Månadsfördelade prognoser för 2015 redovisas i bilaga 3.

Prognoserna för inkomstindex och balanstal redovisas i ett eget avsnitt.

Redovisningen av ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit samt användningen av den särskilda krediten redovisas i avsnitt 11.2:1 Pensionsmyndigheten.

Prognosunderlag

Vi använder det mest aktuella dataunderlag som finns tillgängligt. Det innebär att statistik för december men det ekonomiska månadsutfallet till och med november 2014 har kunnat användas som underlag i prognosen.

Vid prognoserna tas normalt hänsyn till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Däremot tas oftast inte hänsyn till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom detaljerat underlag för beräkningar inte finns.

Till beräkningarna har SCB:s befolkningsprognos från 15 april 2014 använts.

Från Konjunkturinstitutet har hämtats in uppgifter med prognoser för löneutveckling och prisbasbelopp med mera. Dessa antaganden har legat till grund för eller fungerat som antaganden vid prognosberäkningarna. Den antagandebild som använts redovisas i bilaga 2.

Kontaktpersoner

Anslag	Kontaktperson
Prognoser för inkomstindex och balanstal	Stefan Granbom, Hans Karlsson
11.1:1 Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
11.1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	Hans Karlsson
11.1:3 Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
11.1:4 Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
11.2:1 Pensionsmyndigheten	Johan Söderberg
12.1:5 Barnpensioner och efterlevandestöd	Hans Karlsson
12.1:7 Pensionsrätt för barnår	Nils Holmgren
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	Hans Karlsson

Samtliga kan nås på telefon 0771-771 771

Prognoser för inkomstindex och balanstal

Enligt regleringsbrevet avseende Pensionsmyndigheten ska prognoser lämnas för balanstalet och inkomstindex för 2015 – 2019.

Inkomstindex för ett år baseras på de senaste tre årens genomsnittliga realinkomstutveckling samt förändringen av konsumentprisindex mellan juni året innan och juni två år innan. Pensionsgrundande inkomster (PGI) som överstiger 0,423 prisbasbelopp ingår för individer som är mellan 16-64 års ålder.

Inkomstindex för åren 2016-2019 är beräknat utifrån Konjunkturinstitutets prognoser för konsumentprisindex och summa PGI. Pensionsmyndigheten har för dessa år gjort en prognos för antal med PGI som baseras på Konjunkturinstitutets prognos för sysselsättning samt år. Pensionsmyndigheten har därefter färdigställt prognosen för inkomstindex för åren 2016-2019. Den antagandebild som använts till prognoserna finns i bilaga 2.

Inkomstindex år 2013 var 154,84 och år 2014 var inkomstindex 155,61, en ökning med 0,5 procent. Inkomstindex för år 2015 är 158,91, en ökning med 2,1 procent jämfört med år 2014. Pensionsmyndighetens prognos för inkomstindex redovisas nedan.

Prognos PGI

	Utfall				Prognos				
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Summa PGI (miljarder kronor)	1346	1398	1444	1481	1529	1579	1636	1702	1770
Procentuell utveckling	3,1	3,9	3,3	2,6	3,2	3,3	3,6	4,1	4,0
Antal med PGI (tusental)	5024	5068	5091	5112	5136	5155	5175	5200	5226
Förändring (tusental)	+32	+44	+24	+21	+24	+19	+20	+25	+26
Snittinkomst (tusental kronor)	268	276	284	290	298	306	316	327	339
Procentuell utveckling	2,5	3,0	2,8	2,1	2,7	2,9	3,2	3,6	3,5

Utvecklingen av antalet personer i åldern 16-24 som arbetar och som når över inkomsten på 0,423 prisbasbelopp per år har relativt stor betydelse för antalet med pensionsgrundande inkomst eftersom antalet med pensionsgrundande inkomst för dem som är äldre inte förändras så mycket år från år. Under lågkonjunkturen 2009 sjönk antalet med pensionsgrundande inkomst mellan 16-24 år relativt kraftigt. En viss återgång skedde under 2010 och 2011. År 2011 skedde den största antalsökningen i

2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

åldersgruppen 16-24 år. Antalet i den gruppen ökade med 38 000. Individer i denna åldersgrupp har i regel låga inkomster.

Antalet med PGI beräknas öka under prognosperioden. Konjunkturinstitutet prognostiserar att sysselsättningen ökar. Antalet med PGI är dock relativt svårt att prognostisera eftersom det är många personer som har inkomster omkring golvet på 0,423 prisbasbelopp.

Summa PGI styrs främst av lönesummeutvecklingen men till viss del även av prisbasbeloppets utveckling eftersom prisbasbeloppet påverkar många socialförsäkringar m.m.

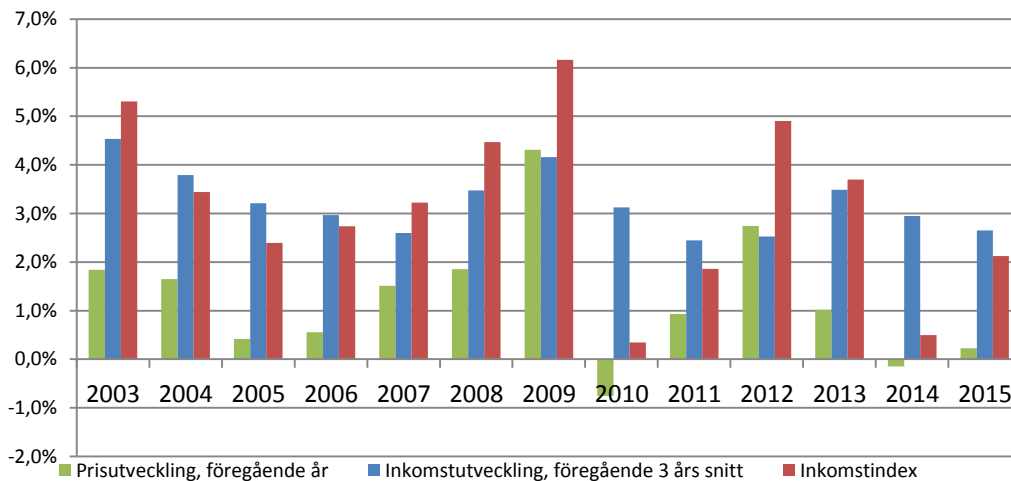
Jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning är prognosen för inkomstindex sänkt något. Prognosen är sänkt något eftersom konsumentprisindex beräknas bli lägre.

Prognos inkomstindex och dess delar

	Fastställda inkomstindex						Prognos			
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018
Real inkomst- utveckling, tre års snitt	1,3	1,0	1,5	1,9	1,7	2,3	2,7	2,6	2,2	1,4
Prisförändring, juni t-1 – juni t-2	-0,8	0,9	2,7	1,0	-0,1	0,2	-0,2	1,0	2,3	2,7
Korrigering av tidigare prognoser	-0,2	-0,0	0,5	0,7	-1,1	-0,4	-0,1			
Förändring av inkomstindex	0,3	1,9	4,9	3,7	0,5	2,1	2,3	3,6	4,5	4,1
Inkomstindex, ny prognos	139,74	142,34	149,32	154,84	155,61	158,91	162,63	168,48	176,14	183,43
Inkomstindex, föregående prognos							164,24	171,11	177,83	184,09

Utvecklingen av inkomstindex för ett enskilt år påverkas dels av inkomstutvecklingen men även av prisutvecklingen. Inkomstindex har därför en annan utvecklingstakt jämfört med inkomstutvecklingen. För ett enskilt år har prisutvecklingen relativt stor betydelse jämfört med inkomstutvecklingen (se diagram nedan).

Inkomst- och prisutveckling i förhållande till utvecklingen av inkomstindex

Beräkningen av *balanstalet* baseras på samma antaganden som utgiftsprognoserna. Balanstalet består av tre komponenter, avgiftstillgång, AP-fonderna (treårigt medelvärde) samt pensionsskuld.

Ett antagande har gjorts för utvecklingen av aktiekurserna i Sverige och övriga länder som AP-fonden har medel placerade i, främst USA och EU-länder. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Vid beräkningen antas att aktier ger en överavkastning i förhållande till korta räntor på 3,5 procent, inklusive utdelningar. Efter avdrag för utdelningar innebär det att aktiekurserna under ett år beräknas att stiga med cirka en procent mer än vad som motsvarar korta räntor. Under ett innevarande år beaktas kursutvecklingen hittills under året medan den beskrivna schablonmetoden tillämpas för resten av året, med hänsyn till antalet månader som återstår av året. Förändringar av valutakurser beaktas inte i denna schablonmetod. Avkastningsantagandet är behäftat med mycket stor osäkerhet och bör inte betraktas som en ”prognos”. Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar balanstatsprognosen.

För år 2014 beräknas att aktiekurserna inklusive valutakursvinster med mera steg med ungefär 18 procent (siffran är än så länge ganska osäker). Detta är ett genomsnitt för Sverige, USA och andra länder som AP-fonderna har medel placerade i. För åren efter 2014 antas att aktiekurserna stiger med en eller två procent i det alternativ som benämns huvudalternativ. Detta alternativ har legat till grund för beräkningen av balansindex och därmed också utgiftsprognoserna för inkomstgrundad ålderspension, garantipension, änkepension och BTP. De övriga två alternativen ska ses som en känslighetsanalys om hur balanstalet påverkas av antagandet om aktiekursernas utveckling. I det optimistiska alternativet har antagandet höjts med tio procentenheter för varje år jämfört med huvudalternativet och i det pessimistiska alternativet har det sänkts lika mycket.

Tabellen nedan redovisar de antaganden som gjorts för kursutvecklingen 2015 – 2017, balanstalet för 2015 och en prognos för balanstalet för 2016 – 2019. Något antagande

om kursutvecklingen 2018 och 2019 behöver inte göras eftersom balanstalet för 2019 baseras på utfallet 2017. I tabellen redovisas också balansindex för 2015 och en prognos för balansindex för 2016 – 2019.

	2015	2016	2017	2018	2019
Aktiekursernas utveckling, %					
Huvudalternativ	+1,0	+1,0	+2,0		
Optimistiskt alternativ	+11,0	+11,0	+12,0		
Pessimistiskt alternativ	-9,0	-9,0	-8,0		
Balanstalet, utfall och prognos					
Huvudalternativ	1,0040	1,0391	1,0362	1,0354	1,0328
Optimistiskt alternativ	1,0040	1,0391	1,0388	1,0432	1,0481
Pessimistiskt alternativ	1,0040	1,0391	1,0334	1,0276	1,0180
Balansindex, huvudalternativ	150,55	160,10	168,48	176,14	183,43

Balanstalet för 2015 är 1,0040. Även för åren 2016 – 2019 beräknas balanstalet bli högre än 1,0 i alla tre beräkningsalternativen.

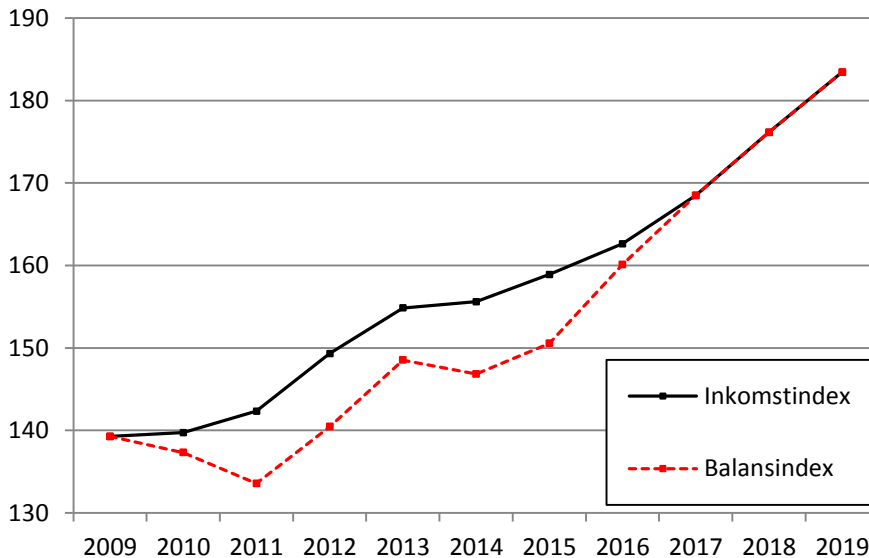
De år då balanstalet blir högre än 1,0 räknas pensionerna upp med mer än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen såvida inte balanseringsperioden har upphört. Detta kommer att gälla för 2015 och beräknas också gälla för 2016. Det beräknas att balanseringsperioden upphör 2017. Då kommer pensionerna att indexeras med inkomstindex enligt beräkningen. Formellt kommer det inte att finnas något balansindex för 2017 och åren därefter. I tabellen ovan anges inkomstindex för de åren. Även i det pessimistiska alternativet upphör balanseringen 2017 och det blir inte heller någon ny balansering efter 2017.

Enligt SFS (2014:1548) införs en ny regel som påverkar balanstalet. Intjänade pensionsrätter för inkomstpension under en balanseringsperiod räknas ned genom att multipliceras med kvoten mellan balansindex och inkomstindex. Denna regel har beaktats i denna prognos till skillnad mot föregående. Regeln får en ganska obetydlig påverkan på balanstal och balansindex år 2016.

I pensionsarbetsgruppen inom regeringskansliet diskuteras flera andra regeländringar som kommer att påverka balanstalet om de genomförs. Dessa eventuella regeländringar har inte beaktats i beräkningen. En del av de regler som diskuteras höjer balanstalet och en del minskar balanstalet. Vi bedömer att balanstalet blir lägre än enligt nuvarande regler om samtliga regler som diskuteras blir införda.

Diagrammet som följer visar utvecklingen och prognoser för inkomstindex och balansindex (huvudalternativet).

Inkomstindex och balansindex 2009 – 2019

Konjunkturinstitutets prognosantagande för inflationen har sänkts jämfört med föregående anslagsuppföljning. Antagandet för timlönernas och lönesummans utveckling har också sänkts. Prognosen för sysselsättningen har däremot höjts, vilket har haft en positiv effekt på prognosen för balanstalet.

Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balanstalet höjts för alla år från och med 2016 vilket framför allt beror på att pensionsskulden beräknas bli lägre. Att pensionsskulden beräknas bli lägre jämfört med föregående prognos beror främst på den sänkta prognosen för inkomstindex. Det beror också på den föreslagna regeländringen som vi nu beaktat i beräkningen.

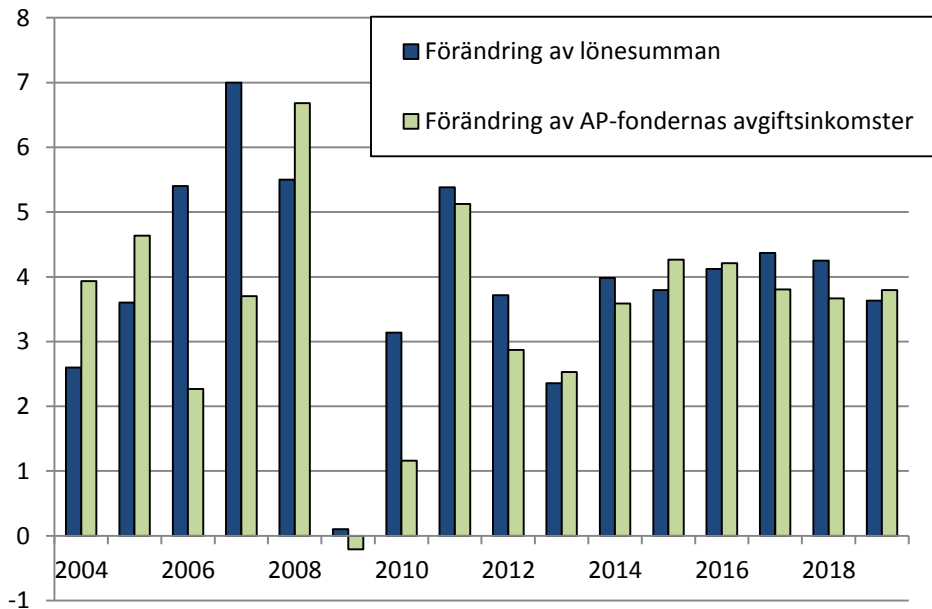
Prognosen för AP-fondernas fondkapital har höjts ganska kraftigt beroende på säkrare uppgifter eftersom hela år 2014 har passerat.

Prognosen för den utjämnade avgiftstillgången har sänkts 2016 – 2018 som en följd av den sänkta prognosen för lönesumman. För år 2019 har prognosen för den utjämnade avgiftstillgången trots detta höjts något beroende på utjämningsregler.

Tillgångarna består till största delen av avgiftstillgången. Avgiftstillgångens utveckling styrs av AP-fondernas avgiftsinkomster, omsättningstiden och vissa utjämningsregler. Omsättningstiden har tidigare minskat men det beräknas att omsättningstiden inte förändras så mycket under de närmaste åren. AP-fondernas avgiftsinkomster består av en arbetsgivaravgift och egenavgift samt en allmän pensionsavgift och en statlig ålderspensionsavgift. Arbetsgivaravgiften och den allmänna pensionsavgiften påverkas av lönesummans utveckling. Egenavgiften kan ha en något annan utvecklingstakt men den avgiften utgör bara några procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den statliga ålderspensionsavgiften utgör för närvarande knappt tio procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den påverkas till exempel av utvecklingen inom sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna. Den statliga ålderspensionsavgiften har ofta haft en låg men ojämn utvecklingstakt. AP-fondernas avgiftsinkomster har därför ökat i långsammare takt än lönesumman för de flesta åren. För år 2015 och 2016 beräknas dock att avgiftsinkomsterna kommer att öka mer än lönesumman. Det beror bland

annat på att de statliga ålderspensionsavgifterna beräknas öka relativt kraftigt dessa år. En jämförelse mellan lönesummans utveckling och AP-fonderna avgiftsinkomster redovisas i nedanstående diagram.

Förändring av lönesumman respektive AP-fondernas avgiftsinkomster jämfört med året innan, procent

Tabellen som följer visar de komponenter som ingår i balanstalet och en jämförelse med föregående prognos. Beloppen anges i miljoner kronor.

		Avgifts- tillgång	AP- fonderna ¹	Summa tillgångar	Pensionsskuld	Balanstal
2016	<i>Ny prognos</i>	7 382 776	1 065 675	8 448 451	8 130 376	1,0391
	<i>Föregående prognos</i>	7 390 199	1 031 160	8 421 359	8 146 423	1,0337
2017	<i>Ny prognos</i>	7 671 320	1 144 625	8 815 945	8 508 204	1,0362
	<i>Föregående prognos</i>	7 746 145	1 072 724	8 818 869	8 568 520	1,0292
2018	<i>Ny prognos</i>	8 088 410	1 187 707	9 276 117	8 958 842	1,0354
	<i>Föregående prognos</i>	8 140 840	1 079 638	9 220 478	9 108 747	1,0123
2019	<i>Ny prognos</i>	8 482 870	1 186 589	9 669 459	9 362 480	1,0328
	<i>Föregående prognos</i>	8 457 377	1 075 441	9 532 818	9 533 727	0,9999

¹medelvärde för tre år

Följsamhetsindexering m.m.

Alla inkomstpensioner samt tilläggspensioner efter 65 års ålder är följsamhetsindexerade. Detta innebär att pensionerna räknas om vid varje årsskifte med förändringen av inkomstindex efter ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett så kallat balansindex i stället för inkomstindex.

2015-01-20

År 2014 räknades tilläggspensioner över 65 år samt inkomstpensioner ned med 2,7 procent men i år har de blivit uppräknade med 0,9 procent. Även för åren 2016 – 2019 beräknas de bli uppräknade nominellt. Genom att räkna bort effekten av förändringen av prisbasbeloppet kan ”real” förändring av inkomstpensionerna beräknas. Inkomstpensionerna beräknas öka reallt till och med 2018 men minska något 2019.

Tabellen nedan visar effekten av följsamhetsindexeringen 2015 – 2019 enligt huvudalternativet ovan. Förändringen för inkomstpension gäller också tilläggspension över 65 år.

	2015	2016	2017	2018	2019
Förändring av inkomstindex, %	+2,1	+2,3	+3,6	+4,5	+4,1
Balanseringseffekt	+0,4	+3,9	+1,6	0,0	0,0
Förändring av balansindex, %	+2,5	+6,3	+5,2	+4,5	+4,1
Nominell förändring av inkomstpensionerna, %	+0,9	+4,7	+3,6	+2,9	+2,5
”Real” förändring av inkomstpensionerna, %	+0,7	+4,9	+2,7	+0,4	-0,1

Balansindex är lägre än inkomstindex på grund av de negativa balanseringarna 2010, 2011 och 2014. Balanseringseffekten blev positiv åren 2012 och 2013. Detta beräknas också ske 2015 – 2017. Enligt beräkningarna kommer indexeringen att återställas 2017. Då blir balansindex lika med inkomstindex, dvs. formellt kommer det inte att finnas något balansindex detta år. Därmed blir balanseringseffekten detta år endast +1,6 procent trots att balanstalet beräknas bli 1,036. Även åren 2018 och 2019 beräknas balanstalet bli över 1,0 vilket innebär att det inte blir någon balansering dessa år enligt beräkningen.

Sänkningen av den inkomstgrundade pensionen 2010 – 2011 och 2014 höjde garantipensionen för dem som hade både inkomstgrundad pension och garantipension. När inkomstpensionen sänks tillkommer det även en del nya ”garantipensionärer” som hamnar under brytpunkten för garantipension. De får dock låga belopp i garantipension. Balanseringen har därför en höjande effekt på utgifterna för garantipension och även BTP. Vissa änkepensioner påverkas också av balanseringen.

Prisbasbeloppet beräknas öka under perioden 2017 – 2019 efter att ha varit nästan oförändrat under några år. Höjda prisbasbelopp har en höjande effekt på utgiftsnivån för garantipension till ålderspension, garantipensioner till efterlevandepension, äldre-försörjningsstöd, efterlevandestöd samt tilläggspension före 65 års ålder. Inkomstindex beräknas också öka. Det påverkar inkomstgrundade efterlevandepensioner inklusive barnpensioner. Höjningen av inkomstindex höjer också pensionsrätten för barnår.

2015-01-20

Tabellen nedan visar de fyra viktigaste indexen inom pensionssystemet för åren 2014 – 2019. De tre förstnämnda är prognostiserade av Pensionsmyndigheten medan prisbasbeloppet är prognostiserat av Konjunkturinstitutet. Indexen redovisas också i bilaga 2. Åren 2017 – 2019 kommer det formellt inte att finnas något balansindex enligt beräkningen men man kan uttrycka det så att balansindex är lika med inkomstindex dessa år.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Inkomstindex	154,84	155,61	158,91	162,63	168,48	176,14	183,43
Balansindex	148,53	146,84	150,55	160,10	168,48	176,14	183,43
Inkomstbasbeloppet	56 600	56 900	58 100	59 500	61 600	64 400	67 100
Prisbasbeloppet	44 500	44 400	44 500	44 400	44 800	45 900	47 100

2015-01-20

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

1:1 Garantipension till ålderspension

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2014	2015	2016	2017	2018	2019
16 539 272	15 802 300	14 342 700	13 001 200	12 451 900	12 245 600

Analys

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2014–2019 eftersom stora födelseårgångar då fyller 65 år. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. De nya ålderspensionärerna har också högre genomsnittlig inkomstgrundad pension än vad äldre pensionärer har. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Detta medför att antalet garantipensioner som tillkommer under ett år är färre än antalet som upphör genom dödsfall. Antalet garantipensioner minskar därmed på lång sikt.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för garantipension, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal. Prisbasbeloppet beräknas öka under de flesta åren 2014-2019. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån.

Ungefär 773 000 ålderspensionärer beräknas ha garantipension vid mitten av år 2015. År 2014 var det 786 000 ålderspensionärer med garantipension. Minskningen av antalet mellan 2014 och 2015 beror på att inkomstpensionen räknades upp med 0,9 procent år 2015 medan prisbasbeloppet bara ökade med 0,2 procent. Många personer blir av med garantipension när inkomstpensionen ökar. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas att minska ytterligare till 720 000 år 2016 på grund av högre indexeringstakt för inkomstpensionen. Antalet garantipensioner beräknas därefter minska till 614 000 år 2019.

Genomsnittligt garantipensionsbelopp beräknas sjunka till 2017 för att därefter plana ut. Minskningen beror på att nytillkommande pensionärer har lägre garantipension i genomsnitt än vad de som avlider har. Utplaningen under slutet av prognosperioden beror på att prisbasbeloppet beräknas öka något mer.

2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2014.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	16 530 100	15 878 500	14 672 000	13 584 700	13 183 400	13 217 100
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden			-250 100	-507 300	-665 300	-923 300
Volym- och strukturförändringar	+9 172	-76 200	-79 200	-76 200	-66 200	-48 200
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	16 539 272	15 802 300	14 342 700	13 001 200	12 451 900	12 245 600
Differens i 1000-tal kronor	+9 172	-76 200	-329 300	-583 500	-731 500	-971 500
Differens i procent	+0,1	-0,5	-2,2	-4,3	-5,5	-7,4

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för garantipension påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt även av inkomstindex/balansindex (ju lägre balansindex desto högre garantipensioner).

Prognosen för prisbasbeloppet är sänkt för åren 2016-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2016-2019.

För åren 2016-2019 är balansindex/inkomstindex sänkt något jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för garantipension.

Volym- och strukturförändringar

Medelantalet förmånstagare under året 2014 beräknas bli något högre jämfört med föregående anslagsuppföljning. För åren 2015-2019 har antalet förmånstagare sänkts jämfört med föregående anslagsuppföljning.

2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2014	2015	2016	2017	2018	2019
13 035 233	12 449 700	11 975 800	11 591 600	11 238 500	10 810 700

Från anslaget finansieras änkepension, allmän omställningspension, förlängd omställningspension och särskild efterlevandepension samt garantipensioner till dessa förmåner. Änkepension svarar för drygt 90 procent av utgifterna.

Analys

Änkepensionssystemet är under avveckling. År 2014 minskade antalet änkepensioner med ungefär 10 900. Åren efter 2014 beräknas antalet änkepensioner minska med mellan 11 000 och 11 500. Antalet änkepensioner var ungefär 291 000 i genomsnitt under år 2014 och beräknas till 234 000 år 2019.

Antalet garantipensioner till änkepension beräknas minska från 8 200 i genomsnitt under år 2014 till 3 200 år 2019.

Antalet allmänna omställningspensioner blev ungefär 3 800 i genomsnitt år 2014. Antalet beräknas minska till 3 600 år 2019.

Antalet förlängda omställningspensioner var ungefär 2 700 i genomsnitt år 2014. Det beräknas att antalet i stort sett kommer att vara oförändrat under prognosperioden. Antalet garantipensioner till förlängd omställningspension beräknas däremot minska med någon eller några procent per år.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2014.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	13 034 800	12 457 800	12 082 600	11 779 900	11 356 000	10 861 100
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomisk antaganden	-100	-500	-101 100	-184 800	-113 100	-46 100
Volym- och strukturförändringar	+533	-7 600	-5 700	-3 500	-4 400	-4 300
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	13 035 233	12 449 700	11 975 800	11 591 600	11 238 500	10 810 700
Differens i 1000-tal kronor	+433	-8 100	-106 800	-188 300	-117 500	-50 400
Differens i procent	+0,0	-0,1	-0,9	-1,6	-1,0	-0,5

Ändrade makroekonomiska antaganden

De inkomstgrundade efterlevandepensionerna påverkas av inkomstindex. Garantipensionerna påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt också av inkomstindex (ju högre inkomstindex desto lägre garantipensioner). Inkomstindex har störst in-

2015-01-20

verkan på utgiftsprognosen. Prognosen för inkomstindexet och prisbasbeloppet har sänkts för åren 2016 – 2019 jämfört med föregående anslagsuppföljning.

Utgifterna påverkas också av balansindex. För änkor födda under något av åren 1930 – 1944 finns en garantinivå för änkepension som baseras på ankans ålderspension och den avlidne makens teoretiska ålderspension. Dessa änkepensioner höjs om balansindex höjs och vice versa. Vissa änkepensioner som inte omfattas av garantiregeln kan däremot sänkas vid ett höjt balansindex och tvärtom. Än så länge är det dock färre änkepensioner som tillhör den gruppen. Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balansindex sänkts för 2016. För åren därefter kommer det inte att finnas något separat balansindex enligt beräkningen.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet änkepensioner har höjts något medan prognosen för medelbeloppet för änkepension har sänkts jämfört med föregående anslagsuppföljning. Prognosen för medelbeloppet har också sänkts för garantipension till änkepension och för allmän omställningspension.

1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2014	2015	2016	2017	2018	2019
8 492 629	8 517 300	8 069 400	7 777 200	7 571 500	7 332 100

Analys

Långsiktigt minskar antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg (BTP). Det beror på att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Med reallönetillväxt krävs färre år med förvärvsarbete för att komma över gränsen där bostadstillägg är bortreducerad av inkomstgrundad pension. Under de senaste femton åren har reallönetillväxten i snitt per år varit drygt två procent. För yngre ålderspensionärer stiger också den genomsnittliga tjänstepensionen relativt kraftigt över tid (7 procents ökning per år mellan 2006-2012 i åldern 65-69 år enligt SCB:s inkomststatistik). Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg. En annan tänkbar förklaring till att andelen med BTP minskar är att den genomsnittliga förmögenheten bland pensionärer har vuxit.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för bostadstillägg, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal.

Boendekostnadernas förändringar har stor betydelse för bostadstilläggets utveckling. Konjunkturinstitutet prognostiserar att boendekostnadsindex för bostads- och hyresrätter ökar för år 2015 med 1,5 procent.

Benägenheten att ansöka om bostadstillägg påverkar utgiften. Det är osäkert hur stort mörkertalet är, det vill säga hur många som är berättigade till bostadstillägg men som inte har ansökt om det. Förändras benägenheten att ansöka om bostadstillägg kan utgifterna för bostadstillägg påverkas.

År 2014 infördes ett fribelopp om 24 000 kronor per år för arbetsinkomster vid beräkning av bostadstillägg till ålderspensionärer. Utgifterna beräknas öka med ca 33 miljoner kronor per år på grund av regeländringen.

2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2014.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	8 464 900	8 399 000	7 939 800	7 555 600	7 379 800	7 242 700
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden	+556	-49 900	-53 700	+23 900	-24 600	-73 000
Volym- och strukturförändringar	+27 173	+168 200	+183 300	+197 700	+216 300	+162 400
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	8 492 629	8 517 300	8 069 400	7 777 200	7 571 500	7 332 100
Differens i 1000-tal kronor	+27 729	+118 300	+129 600	+221 600	+191 700	+89 400
Differens i procent	+0,3	+1,4	+1,6	+2,9	+2,6	+1,2

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för bostadstillägg påverkas av inkomstindex/balansindex, prisbasbeloppet och boendekostnadsutvecklingen.

Prognosen för balansindex/inkomstindex har sänkts något för åren 2016–2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Prognosen för den inkomst som tas upp vid beräkningen av BTP har av det skälet sänkts för åren 2016-2019. Detta har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för bostadstillägg för åren 2016-2019.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är höjd något för år 2014 men sänkt för åren 2015-2016 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt för år 2014 och en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2015-2019.

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare har under slutet av 2014 blivit något fler jämfört med vad som tidigare har antagits. Den långsiktiga förändringstakten över tid av antalet förmånstagare har av denna anledning justerats och antalsprognosen har justerats upp jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Medelbeloppet för åren 2014-2019 har justerats ned något jämfört med föregående anslagsuppföljning. De som har tillkommit har haft låga belopp.

1:4 Äldreförsörjningsstöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2014	2015	2016	2017	2018	2019
723 767	803 100	876 200	942 200	1 007 600	1 055 500

Analys

Förmånen är avsedd för personer 65 år och äldre som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra pensionsförmåner.

Medelantalet personer med äldreförsörjningsstöd (ÄFS) beräknas till 19 400 år 2015. Antalet personer med ÄFS beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. För den sistnämnda gruppen kan hel garantipension ersätta ÄFS efter 10 års bosättningstid. En del av den utgift som för födda 1937 eller tidigare bokförs under anslaget garantipension bokförs därför för födda 1938 eller senare under anslaget äldreförsörjningsstöd. Denna olikhet mellan födelseårgångarna kommer att påverka antalsutvecklingen för ÄFS under många år.

Antalet förmånstagare påverkas av minskad eller ökad invandring. Invandringen (asylskäl) har under de tre senaste åren ökat. Ungefär två procent är över 60 år av dem som invandrar av asylskäl och som får uppehållstillstånd.

Antalet förmånstagare påverkas även av skatteförändringar eftersom ÄFS beräknas utifrån nettopensionen.

Till år 2019 beräknas antalet förmånstagare öka till 23 500 personer.

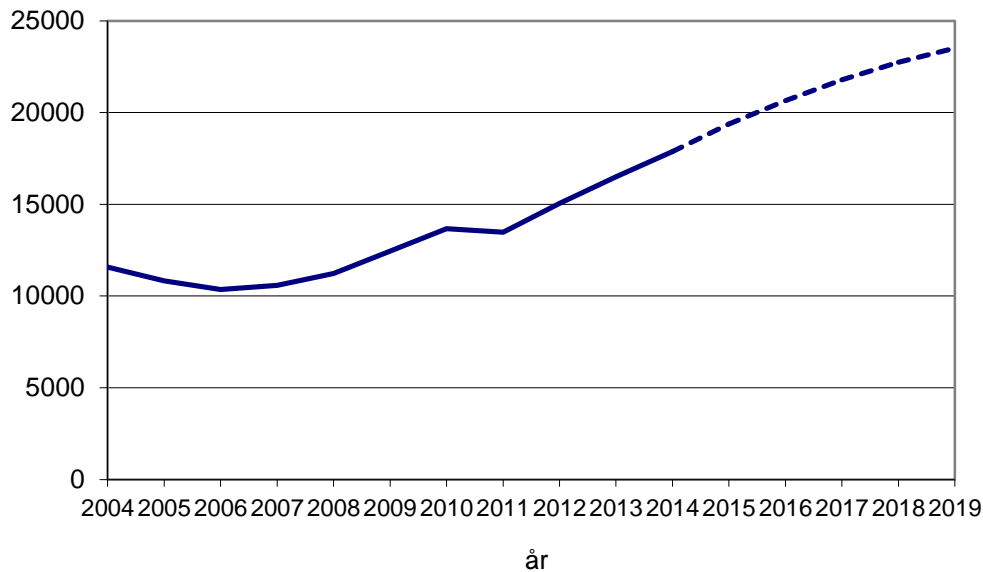
2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2014.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	719 000	799 100	870 900	930 100	988 100	1 040 100
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden		-3 100	-8 900	-13 500	-15 000	-16 800
Volym- och strukturförändringar	+4 767	+7 100	+14 200	+25 600	+34 500	+32 200
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	723 767	803 100	876 200	942 200	1 007 600	1 055 500
Differens i 1000-tal kronor	+4 767	+4 000	+5 300	+12 100	+19 500	+15 400
Differens i procent	+0,7	+0,5	+0,6	+1,3	+2,0	+1,5

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2016-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Eftersom skälig levnadsnivå är knuten till prisbasbeloppet har denna förändring haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för 2016-2019.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är sänkt för åren 2015-2016 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2015-2019.

2015-01-20

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare har justerats upp för åren 2014-2019 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det är främst de som har höga belopp som beräknas bli fler. Invandringen (asylskäl) beräknas bli relativt hög. Migrationsverket höjde i november prognosen för invandringen (asyl). Det beräknas ge störst effekt för äldreförsörjningsstöd från år 2017 då antalet nya uppehållstillstånd (asyl) har höjts enligt Migrationsverkets prognos. De flesta som kommer till Sverige är visserligen yngre personer men bland invandrarna finns en del äldre personer som kan vara berättigade till äldreförsörjningsstöd. Den ökade invandringens påverkan på utgifterna för ÄFS är relativt osäker.

2:1 Pensionsmyndigheten

Tabell 2:1.1 - Prognos anslag. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

2014*	2015	2016	2017	2018	2019
527 216	547 149	538 764	546 452	559 641	573 437

*Preliminärt utfall

Analys

Eftersom utfallet för föregående år inte är klart i samband med prognostillfället i januari används prognosen från vår senaste fördjupade uppföljning som gjordes i november. Pensionsmyndighetens totala administrationskostnad beräknas därmed till 1 328 miljoner kronor för 2014, en sänkning med 2,8 procent från 1 367 miljoner kronor jämfört med den prognos som lämnades i oktober. Orsaken är framför allt ett lägre antal anställda än planerat kombinerat med en hög aktivering av personal- och konsultkostnader inom de strategiska projekten.

Av detta följer vidare att prognosen för de administrationskostnader som belastar anslaget 2014 sänkts med 12 miljoner kronor från 539 till 527 miljoner kronor vilket medför ett preliminärt anslagsutnyttjande drygt 20 miljoner kronor under tilldelade medel (548 mnkr). Maximalt anslagssparande/överföringsbelopp till 2015 är ca 16 miljoner kronor.

2019 beräknas de totala administrationskostnaderna till 1 468 miljoner kronor med prisuppräknning inkluderad. Detta är en sänkning jämfört med föregående prognos i huvudsak till följd av förändrade framräkningsfaktorer. I 2015-års priser beräknas administrationskostnaderna, såväl anslags- som totalnivån, något lägre till 2016 för att därefter ligga i princip fast över tiden.

Anslagsöversikt

Av tabell 2:1.2 nedan framgår att prognostiserade kostnader ryms inom ramen för tilldelade anslagsmedel för år 2015. Beräkningarna bygger på ett maximalt överförande av anslagssparande till 2015 med 15,972 miljoner kronor. Då utfallet för 2014 ännu inte är klart kan anslagssparandet till 2015, det ingående överföringsbeloppet i tabellen nedan, ännu inte definitivt beräknas.

Tabell 2:1.2 - Anslagsöversikt 2015*. Beloppen anges i 1000-tal kronor

Ingående överföringsbelopp	Anslag 2014	Tilldelade medel	Prognos för hela året	Årets över-/underskridande	Ävikelse från tilldelade medel	Högsta anslagskredit	Tillgängliga medel	Överskridande av anslagskredit
15 972	533 825	549 797	547 149	-13 324	2 648	16 015	565 812	0

*Preliminära uppgifter till dess utfallet för 2014 är klart

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen som följer görs en jämförelse med den prognos som lämnades i oktober 2014. Förändringarna utgörs i huvudsak av förändrade framräkningsfaktorer och

2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

kommer inte av några större förändringar i verksamheten. Höjningen 2015 kommer av att den sänkta prognosen för 2014 medför ett ökat anslagssparande till 2015 vilket möjliggör fortsatta satsningar inom bostadstillägg.

Tabell 2:1.3 - Prognosjämförelse. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	539 407	537 900	552 382	570 071	584 252	598 720
Överföring till/från andra anslagsposter						
Ändrade makroekonomiska antaganden						
Volym- och strukturförändringar						
Ny regel						
Övrigt	-12 191	9 249	-13 618	-23 619	-24 611	-25 283
Ny prognos	527 216	547 149	538 764	546 452	559 641	573 437
Differens i 1000-tal kronor	-12 191	9 249	-13 618	-23 619	-24 611	-25 283
Differens i procent	-2,3	1,7	-2,5	-4,1	-4,2	-4,2

De totala administrationskostnaderna

I de följande tabellerna redogörs för Pensionsmyndighetens prognos för de totala administrationskostnaderna samt fördelningen mellan de olika finansieringskällorna först i löpande priser (tabell 2:1.4), därefter i 2015-års priser (tabell 2:1.5).

Totala kostnader – löpande priser

Tabell 2:1.4 - Totala administrationskostnader Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total administrationskostnad	1 328 000	1 370 000	1 369 328	1 399 101	1 432 870	1 468 193
Varav Anslagsmedel	527 216 39,7%	547 149 39,9%	538 764 39,3%	546 452 39,1%	559 641 39,1%	573 437 39,1%
AP-fonderna	468 784 35,3%	487 187 35,6%	485 644 35,5%	496 226 35,4%	508 202 35,4%	520 731 35,4%
Premiepensionsfonderna	332 000 25,0%	335 665 24,5%	344 920 25,2%	356 424 25,5%	365 026 25,5%	374 025 25,5%

Analys

Vid framräkningen av kostnaderna för åren 2016-2019 tas hänsyn bland annat till makroekonomiska förutsättningar som erhålls från Konjunkturinstitutet. För administrationskostnaderna har Konjunkturinstitutets beräknade KPI beaktats samtidigt som vi gör en egen bedömning av löneutvecklingen på Pensionsmyndigheten. Eftersom Pensionsmyndighetens totala kostnader utgörs till drygt 40 procent av personalkostnader har bedömda löneökningar använts motsvarande denna andel och resterande andel av framräkningen har utgjorts av KPI från Konjunkturinstitutets beräkningar.

För fördelningen av kostnader mellan de tre finansieringskällorna används Pensionsmyndighetens modell för kostnadsfördelning. Utifrån analys av verksamhetsplaner och prognoser för de kommande åren beräknas procentsatser för

fördelning från och med 2015 och framåt. Denna kostnadsfördelning återspeglas i beräkningarna i utgiftsprognoserna och beräknade procentsatser framgår av tabellen ovan.

Trenden vad gäller kostnadsfördelningen har sedan myndighetsstarten pekat mot att AP-fondernas andel av finansieringen minskar på bekostnad av premiepensionssystemet. En anledning till detta är att avskrivningarna hos Försäkringskassan av de it-stöd som togs fram i samband med pensionsreformen, som till övervägande del finansieras via AP-fonderna, sjunker kraftigt år för år samtidigt som våra övriga it-stöd, inklusive driften av dessa, belastar samtliga finansieringskällor med en mer jämn fördelning. Då de äldre it-stöden hos Försäkringskassan blir i stort sett slutavskrivna under 2015 gör vi bedömningen att denna förskjutning avstannar något framöver.

Att inte anslagsfinansieringen påverkas på samma sätt som finansieringen via premiepensionssystemet beror på att premiepensionssystemet hela tiden växer i omfattning vad gäller antal sparare, förvaltad kapital, antal pensionärer och belopp som betalas ut. För inkomst- och tilläggs pension (AP-fonderna) är volymerna relativt oförändrade medan garantipensionen (anslag) visar på minskade volymer framöver.

Anslagsfinansieringens andel beräknas öka något från 2014 till 2015 eftersom vi använder uppkommet anslagssparande till fortsatta satsningar inom bostadstillägg.

Totala kostnader – 2015-års priser

För att tydligare visa på vilka delar av verksamheten som ökar respektive minskar i kostnad görs ytterligare analys av de totala administrationskostnaderna nedan där prognostiserade administrationskostnader anges i fasta priser.

Tabell 2:1.5 - Totala administrationskostnader Beloppen i 2015-års priser, 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Total administrationskostnad	1 328 000	1 370 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000	1 350 000
Varav Anslagsmedel	527 216	547 149	531 159	527 274	527 274	527 274
AP-fonderna	468 784	487 187	478 790	478 811	478 811	478 811
Premiepensionsfonderna	332 000	335 665	340 051	343 915	343 915	343 915

Analys

Under hela perioden beräknas det ske en förskjutning mellan de olika kostnadsslagen till följd av det pågående utvecklingsarbetet. Denna förskjutning sker från ärendehandläggning till informationsuppdrag samt till kostnader för drift och förvaltning av it-system.

Utvecklingstakten medför att kostnaderna för avskrivningar successivt ökar under perioden. Budgetmässigt motverkar vi detta med sänkta lokalkostnader, minskad andel konsulter inom it och kundservice, och sänkta kostnader i samarbetet med Försäkringskassan. Sammantaget ger dessa förändringar en jämn kostnadsnivå över åren.

2015-01-20

Räntekontokredit (enligt 7 kap 4 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens räntekontokredit är avsedd för såväl skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet som kreditutrymme för administrationskostnader som innefattar de tre finansieringskällorna. Räntekontokrediten för Pensionsmyndigheten täcker därmed fyra delar. Administrationskostnader som finansieras via premiepensionssystemet ökar belastningen av den ackumulerade räntekontokrediten med drygt 25 miljoner kronor månatligen fram till den månad då det faktiska avgiftsuttaget görs från premiepensionsspararnas konton. 2015 planeras avgiftsuttaget till maj månad.

Krediterna för administrationskostnader finansierade via anslag och AP-fondsmedel används endast om behov skulle uppstå. Detta har ännu ej skett.

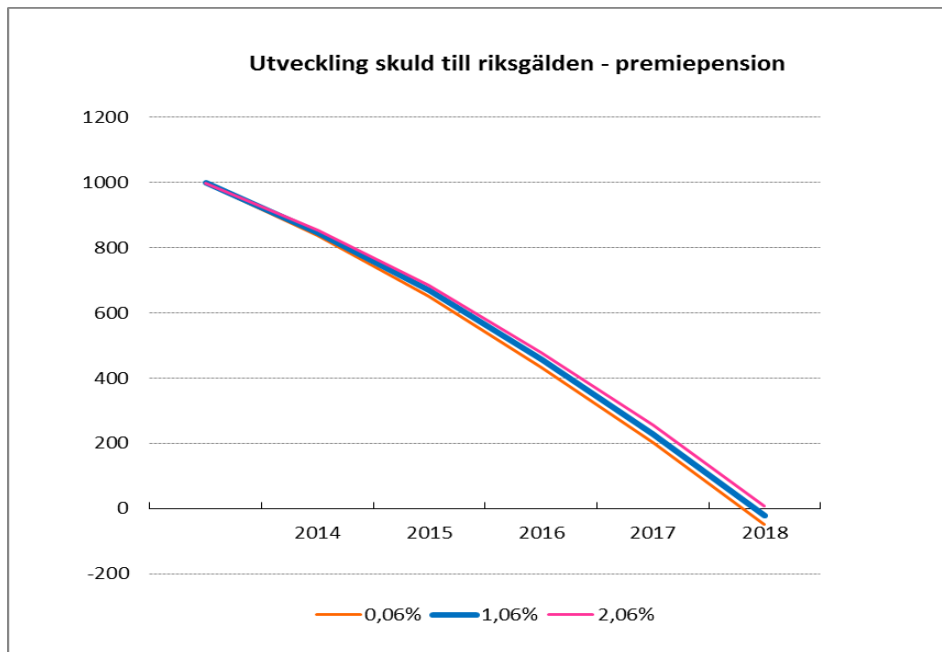
Nedan redovisas den ackumulerade skulden till Riksgälden avseende räntekontokredit vid utgången av respektive år till den del den avser uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Tabell 2:1.6 - Skuldprognos avseende uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

År	2014	2015	2016	2017	2018
Belopp tkr	845 908	668 191	456 520	228 633	0

Följande diagram visar en prognos över skuldens utveckling fram till år 2018 då den ska vara helt återbetald.

De tre kurvorna i diagrammet illustrerar ackumulerad skuld vid olika antaganden om räntans storlek för de lån som finns hos Riksgälden. Nuvarande genomsnittlig ränta är 1,06 % (rörliga och bundna lån).

2015-01-20

Analys

Skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet ska amorteras på ett rättvist sätt mellan generationerna och vara återbetald 2018. Som underlag för detta finns en modell där beräknade avgifter matchar kostnader och amorteringar. Storleken på de årliga amorteringarna är främst beroende på värdet på pensionsspararnas tillgångar. Diagrammet ovan visar att skulden är återbetald 2018 med angivna förutsättningar.

Särskild kredit (enligt 7 kap 6 § budgetlagen)

För att klara likviditetsbehovet i fondhandeln behövs en särskild kredit. Krediten har sedan myndighetsstarten 2010 uppgått till 9 000 miljoner kronor. Från 2014 har krediten sänkts till 8 000 miljoner kronor. Pensionsmyndigheten ser över det framtida behovet av kreditutrymme för fondhandeln. Av arbetsmaterial framgår två alternativa synsätt på krediten. Antingen fastställs en servicenivå för spararnas fondbyten som med rimlig säkerhet kan uppnås med en viss kreditnivå. Beräkningar visar till exempel att systemet klarar att 10 procent av spararna begär ett fondbyte samma vecka och att bytet påbörjas inom fem dagar om kreditnivån kvarstår på 8 000 miljoner kronor. En alternativ lösning är att sänka kreditnivån kraftigt, men samtidigt införa möjligheten att höja krediten med kort varsel.

Analys

Behovet av den särskilda krediten är beroende av antalet fondbyten, pensionsspararnas behållning och i vilka fonder som handel sker. Under 2014 har användningen av krediten som mest uppgått till 338 miljoner kronor under en dag (2014-10-21). Under 2013 nyttjades krediten som mest under en enskild dag med 1 239 miljoner kronor och under 2012 var motsvarande belopp 4 435 miljoner kronor. Användningen av kreditramen ökade successivt fram till 2011 då krediten en enskild dag nyttjades med 7 225 miljoner kronor strax före möjligheten för förvaltningsbolag att göra automatiska massfondbyten stoppades.

Historiskt har det visat sig att då osäkerhet råder på finansmarknaden, till exempel vid kraftig börsnedgång, ökar fondbytena och därmed belastningen av krediten oavsett om förvaltningsbolag är inblandade eller inte. På lång sikt, i takt med att premiepensionssystemet växer och det totala förvaltade kapital som kan bli föremål för fondbyten successivt ökar, stiger användningen av den särskilda krediten.

Från den 21 februari 2014 har Pensionsmyndigheten tagit bort möjligheten att göra fondbyten vid inloggning med pinkod. Alla byten sker nu via inloggning med e-legitimation (via dator eller mobil) eller via blankett. Syftet med att ta bort inloggning med pinkod för fondbyten är att öka säkerheten för pensionssparare och pensionärer enligt myndighetens säkerhetsstrategi. Vi kommer att följa hur denna begränsning slår på antalet fondbyten och användningen av den särskilda krediten.

2015-01-20

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2014	2015	2016	2017	2018	2019
876 454	914 100	979 600	1 046 200	1 113 900	1 176 200

Analys

År 2014 blev utgifterna för barnpension preliminärt 714 miljoner kronor och för efterlevandestöd 162 miljoner kronor.

Antalet barnpensioner har minskat kontinuerligt sedan mitten av 00-talet. År 2014 var dock minskningstakten betydligt lägre än åren dessförinnan. Det beräknas att antalet barnpensioner kommer att vara ungefär oförändrat år 2015. För åren därefter beräknas att antalet kommer att öka.

Antalet efterlevandestöd minskade något under åren 2011 – 2013 men år 2014 ökade antalet, från 8 100 i december 2013 till 9 200 i december 2014. Det beror bland annat på att invandringen har ökat under de senaste åren. De barn som invandrar hit och vars ena eller båda föräldrar har avlidit har rätt att få efterlevandestöd. Denna utveckling kan antas fortsätta eftersom Migrationsverkets statistik visar att antalet asylärenden för ensamkommande barn ökade med 84 procent under de 11 första månaderna 2014 jämfört med motsvarande period 2013. Antalet efterlevandestöd påverkas också av att andelen bifall för internationella ärenden ökade kraftigt 2014 som en följd av ändrad tillämpning. Det antas att denna andel kommer att öka ytterligare något 2015. Det beräknas att antalet efterlevandestöd kommer att fortsätta att öka kraftigt under många år men ökningstakten är mycket osäker.

Det diagram som följer visar utvecklingen av antalet med de två förmånerna samt det totala antalet förmånstagare med barnpension och/eller efterlevandestöd.

2015-01-20

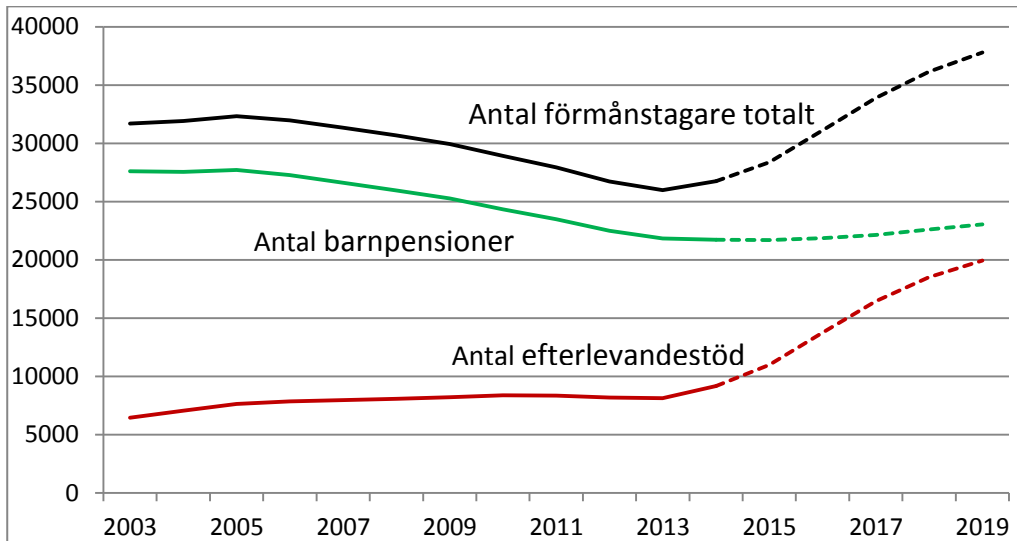
Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Antal förmånstagare med barnpension eller efterlevandestöd, utfall och prognos

Medelbeloppet för barnpension påverkas av inkomstindex. Inkomstindex ökade med 0,5 procent år 2014 vilket innebär att en inkomstgrundad barnpension räknades ned med ungefär 1,1 procent vid årsskiftet 2013/2014. Medelbeloppet för barnpension minskade dock med ungefär 2,5 procent mellan 2013 och 2014. Att medelbeloppet minskade mer än vad som motsvarar indexomräkningen beror på att nybeviljade barnpensioner i genomsnitt är lägre än de som finns i beståndet. Även för 2015 och 2016 beräknas att medelbeloppet kommer att minska något. För åren därefter beräknas att medelbeloppet kommer att öka. Medelbeloppet för barnpension blev 31 700 kronor år 2014 och beräknas bli 32 400 kronor år 2019.

Medelbeloppet för efterlevandestöd, som främst påverkas av prisbasbeloppet, blev 14 300 år 2014 och beräknas bli 17 200 år 2019. Orsaken till den relativt kraftiga ökningen är att andelen efterlevandestöd som inte är samordnade med barnpension beräknas öka. En större andel av efterlevandestöden beräknas således vara oreducerade. Detta medför att medelbeloppet för efterlevandestöd ökar.

2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2014.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	869 100	898 400	964 800	1 038 200	1 106 300	1 169 700
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	0	-9 800	-18 600	-16 200	-14 000
Volym- och strukturförändringar	+7 354	+ 15 700	+24 600	+26 600	+23 800	+20 500
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	876 454	914 100	979 600	1 046 200	1 113 900	1 176 200
Differens i 1000-tal kronor	+ 7 354	+15 700	+14 800	+8 000	+7 600	+6 500
Differens i procent	+0,8	+1,7	+1,5	+0,8	+0,7	+0,6

Ändrade makroekonomiska antaganden

Både prognosen för inkomstindex och prisbasbeloppet har sänkts för åren 2016 – 2019 jämfört med föregående anslagsuppföljning.

Volym- och strukturförändringar

Både prognosen för antalet barnpensioner och antalet efterlevandestöd har höjts. Prognosen för medelbeloppet för barnpension har däremot sänkts. Prognosen för de retroaktiva utbetalningarna för efterlevandestödet har höjts för de närmaste åren. Orsaken till prognosförändringarna är bland annat en justerad prognosmodell, se nedan.

Ändring av prognosmodell

Modellen har ändrats vad gäller prognosen för antalet förmånstagare. Tidigare gjordes prognosen primärt för antalet förmånstagare totalt sett med barnpension och/eller efterlevandestöd fördelat på ålder. Därefter fördelades totalantalet på antalet barnpensioner respektive antalet personer med enbart efterlevandestöd. Dessutom beräknades antalet personer som hade både barnpension och efterlevandestöd. Fördelningen av antalet på de olika förmånerna kunde göras utan åldersuppdelning eftersom utvecklingen var ganska stabil.

Under det senaste året har en temporär justering av modellen använts vad gäller prognosen av antalet personer med enbart efterlevandestöd. Denna justering har varit nödvändig på grund av den stora ökningen av antalet nya efterlevandestöd.

En mer stadigvarande förändring av prognosmodellen har nu gjorts. Förändringen innebär att modellen blir mer transparent men prognosen kommer fortfarande att vara osäker.

Antalet barnpensioner och antalet personer med enbart efterlevandestöd skrivs fram var för sig åldersuppdelat. Vid framskrivningen av antalet barnpensioner tillämpas i stort sett samma modell som tidigare tillämpades för antalet förmånstagare totalt. Vid framskrivningen av antalet med enbart efterlevandestöd beaktas utvecklingen av

2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

antalet ensamkommande flyktingbarn enligt Migrationsverkets statistik och prognoser. Antalet inkomna och avgjorda ärenden som avser enbart efterlevandestöd beräknas. Vid beräkningen antas en eftersläpning på mellan ett och två år från det ett asylärende registreras hos Migrationsverket tills det, i de fall det är aktuellt, resulterar i ett beslut om ett eventuellt efterlevandestöd hos Pensionsmyndigheten. Beviljandefrekvensen för dessa ärenden bedöms för prognosåren. Antalet nybeviljade förmåner som avser enbart efterlevandestöd beräknas från antalet avgjorda ärenden och beviljandefrekvensen. Detta fördelas på ålder. Genom åldersfördelningen kan antalet upphörda förmåner beräknas.

2015-01-20

1:7 Pensionsrätt för barnår

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Anslag (= tillgängliga medel=anslagsbelastning)	6 732 310 ¹	6 875 558 ¹	7 193 300	7 381 600	7 414 400	7 777 100
Preliminär avgift	6 177 605	6 645 895	-	-	-	-
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	554 705	229 663	357 800	260 700	-39 500	0
Prognostiserad avgift för respektive år	6 435 000	6 606 425	6 835 500	7 120 900	7 453 900	7 777 100

¹ Fastställd av riksdag eller regering.

Anslaget omfattar statliga ålderspensionsavgifter för barnår rätt till personer med barn under 5 år (adoptivbarn utgör ett undantag och pensionsrätten för dem beräknas från det datum när föräldern/föräldrarna får omvårdnaden vilket kan leda till att barnets ålder förskjuts till 10-års-åldern).

Den statliga ålderspensionsavgiften består av två delar: preliminär avgift som baseras på den beräknade pensionsrätten för barnår och ett regleringsbelopp som täcker avvikelser mellan det preliminära belopp som tagits ut och faktisk avgift. Regleringen äger rum tre år efter det att det preliminära beloppet tas ut.

Analys

För försäkrad förälder till små barn i åldern 0-4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-årsåldern, fastställs det pensionsgrundande beloppet som det förmånligaste av följande tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsunderlag året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Prognosen påverkas dels av antalsutvecklingen av barn huvudsakligen i åldern 0-4 år, dels av utvecklingen av medelbelopp som beräknas i de olika beräkningsalternativen. Medelbeloppen påverkas i sin tur av timlöneutvecklingen, inkomstbasbeloppets utveckling och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten.

Anslagsbeloppet år 2014 är 6 732 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp på 555 miljoner kronor. För år 2015 blir anslagsbelastningen 6 876 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp på 230 miljoner kronor. År 2016 beräknas anslaget uppgå till 7 193 miljoner kronor. Utvecklingen av anslagsposten, exklusive regleringsbelopp, följer utvecklingen av timlönen och antalet barn i åldern 0-4 år åren 2016-2019. Anslaget år 2018 minskas enligt prognosen med ett regleringsbelopp på cirka 40 miljoner kronor. Åren 2016 och 2017 ökas anslaget med regleringsbelopp på cirka 360 miljoner respektive 261 miljoner kronor.

2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2014.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	7 257 800	7 564 500	7 631 300	7 944 100
Överföring till/från andra anslag	-	-	-	-
Ändrade makroekonomiska antaganden	-104 300	-146 200	-149 500	-153 500
Volym- och strukturförändringar	-3 800	-6 400	-8 100	-13 500
Ny regel	-	-	-	-
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare	43 600	-30 300	-59 300	0
Ny prognos	7 193 300	7 381 600	7 414 400	7 777 100
Differens i 1000-tal kronor	-64 500	-182 900	-216 900	-167 000
Differens i procent	-0,9	-2,4	-2,8	-2,1

Ändrade makroekonomiska antaganden

Antaganden om lägre ökning av timlönen under perioden 2016-2019 och minskat inkomstbasbelopp har en sänkande effekt på anslagsbelastningen på cirka 100 – 150 miljoner kronor årligen.

Ändringar som avser Volym- och strukturförändringar

Preliminära uppgifter över beräknad pensionsrätt för barnår för år 2013 har indikerat att fördelningen av (utfallet) av ”bästa” beräkningsalternativ för pensionsrätt för barnår blivit något annorlunda än vad som antogs i förra prognosen. Därför har prognosen ändrats så att utvecklingen av andelsutvecklingen för alternativ 1 (pensionsrätten baseras på en utfyllnad av pensionsunderlaget året före barnets födelse) har bromsats upp. Detta leder till att – som tabellen ovan visar – utgifterna minskats med i storleksordningen 4 – 14 miljoner kronor årligen under perioden 2016-2018.

Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare

Antaganden om minskade utgifter för barnårsrätten medför minskning av regleringsbeloppen åren 2016-2018. För år 2019 finns ingen preliminär avgift att jämföra med och därför kan inte regleringsbeloppet beräknas.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Prognos. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pensioner från AP-fonderna	255 102 300	264 757 000	284 247 000	301 360 000	316 769 000	331 065 000
Övriga utgifter från AP-fonderna	2 892 500	2 734 000	2 916 000	2 976 000	3 040 000	3 123 000
Summa under utgiftstaket	257 994 800	267 491 000	287 163 000	304 336 000	319 809 000	334 188 000
Premiepensioner	4 738 900	5 914 000	7 209 000	8 655 000	10 317 000	12 165 000
Summa ålderspensionssystemet	262 733 700	273 405 000	294 372 000	312 991 000	330 126 000	346 353 000

De utgifter som redovisas i detta avsnitt omfattar den inkomstgrundade ålderspensionen, dvs. förmånerna tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Dessa förmåner finansieras via AP-fonderna och premiepensionssystemet. Även AP-fondernas administrationskostnader, förvaltningsavgifter och kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.fl. ingår i de utgifter som redovisas. Dessutom ingår överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna ingår inte i statens budget. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader m.m. redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket.

Analys

Utgifterna för de inkomstgrundade pensionsförmånerna ökade med 2,5 miljarder kronor år 2014, betydligt mindre än till exempel 2012 och 2013. År 2015 beräknas dessa utgifter öka med 11 miljarder kronor och år 2016 med 21 miljarder kronor. Under perioden 2017 – 2019 beräknas utgifterna öka med 17 miljarder kronor per år i genomsnitt. Variationerna förklaras i huvudsak av indexeringen av pensionerna, se avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Frånsett de variationer som orsakas av indexeringen ökar utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna. Utgiftsökningen beror främst på ett ökat antal ålderspensionärer och att en allt större andel av pensionärerna har inkomstgrundad ålderspension.

Antalet med inkomstgrundad ålderspension kan beräknas som summan av antalet tilläggspensioner för födda 1937 eller tidigare och antalet inkomstpensioner. Då bortses från dem som endast har premiepension. De har inte pension som sin primära inkomstkälla utan tar ut premiepension för att få tillgång till rabatter, t.ex. på kommunala färdmedel. I december 2014 var antalet med inkomstgrundad pension enligt denna definition 2 001 000. Det beräknas att detta antal har vuxit till 2 213 000 i december 2019.

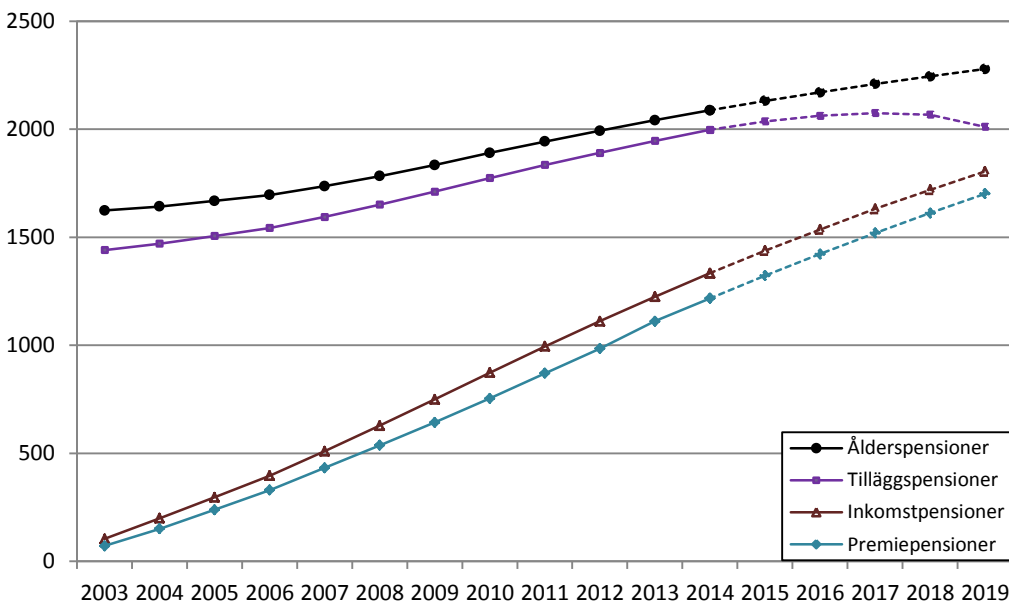
Antalet tilläggspensioner var 1 997 000 i december 2014 och beräknas vara 2 011 000 i december 2019. De som fyller 61 år från och med 2015 har inte rätt till någon tilläggspension. År 2019 kommer antalet tilläggspensioner att minska relativt kraftigt eftersom det inte tillkommer några 65-åringar med tilläggspension. De 65-åringar som får pension från och med detta år får enbart inkomstgrundad pension från det nya pensionssystemet, inkomstpension och premiepension.

Antalet inkomstpensioner var 1 334 000 i december 2014 och beräknas vara 1 804 000 i december 2019. Orsaken till den kraftiga ökningen är att allt fler födelseårgångar får rätt till denna förmån.

Antalet premiepensioner är färre än antalet inkomstpensioner trots att ungefär 10 000 personer endast har premiepension. De flesta av dem som endast har premiepension är yngre än 65 år. I december 2014 var det 114 000 pensionärer över 65 år som hade inkomstpension men ingen premiepension. En del av dem som har inkomstpension men ingen premiepension har inte heller rätt till premiepension eftersom premiepensionsrätter inte kunde tjänas in före 1995. Antalet premiepensioner, exklusive premiepensioner till efterlevande, var 1 217 000 i december 2014 och beräknas vara 1 702 000 i december 2019.

Diagrammet nedan visar hur antalet ålderspensioner (inklusive personer med endast garantipension) har utvecklats sedan 2003 och hur antalet beräknas fortsätta att öka. Dessutom redovisas utvecklingen för de olika inkomstgrundade ålderspensionsförmånerna.

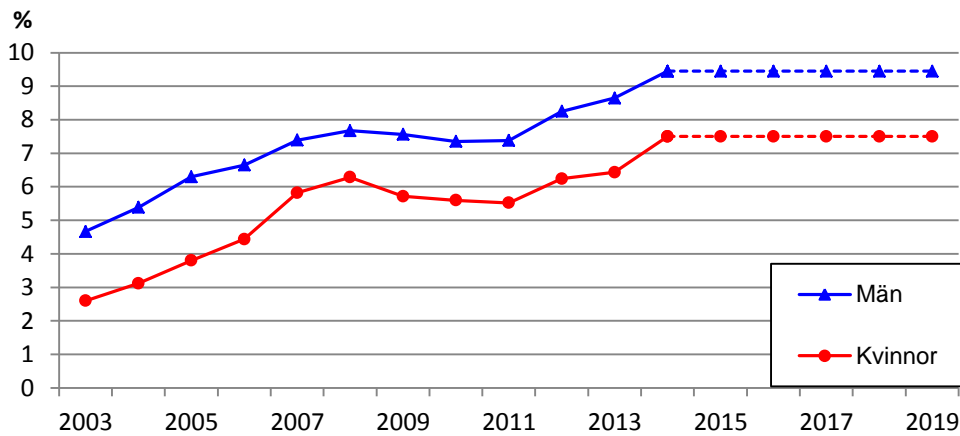
Antal ålderspensioner samt antal tilläggspensioner, inkomstpensioner och premiepensioner i december, 1 000-tal

Mellan 2002 och 2008 ökade antalet med tidigt uttag av ålderspension kraftigt. År 2009 skedde dock en uppbromsning av ökningstakten. Antalet och andelen 61-åringar med inkomstpension blev lägre 2009 jämfört med 2008. Mellan 2009 och 2011 sjönk denna andel ytterligare något. Antalet inkomstpensioner under 65 år ökade ändå dessa år eftersom antalet 63- och 64-åringar med inkomstpension ökade relativt kraftigt. Under åren 2012 – 2014 ökade andelen 61-åringar med tidigt uttag igen.

Följande diagram visar hur andelen 61-åringar med inkomstpension har utvecklats och vilka antaganden som har gjorts för kommande år. Dessa antaganden har stor inverkan på prognosen över det totala antalet med tidigt uttag. För åren efter 2014 antas att andelen blir densamma som för 2014. Detta är dock ett osäkert antagande.

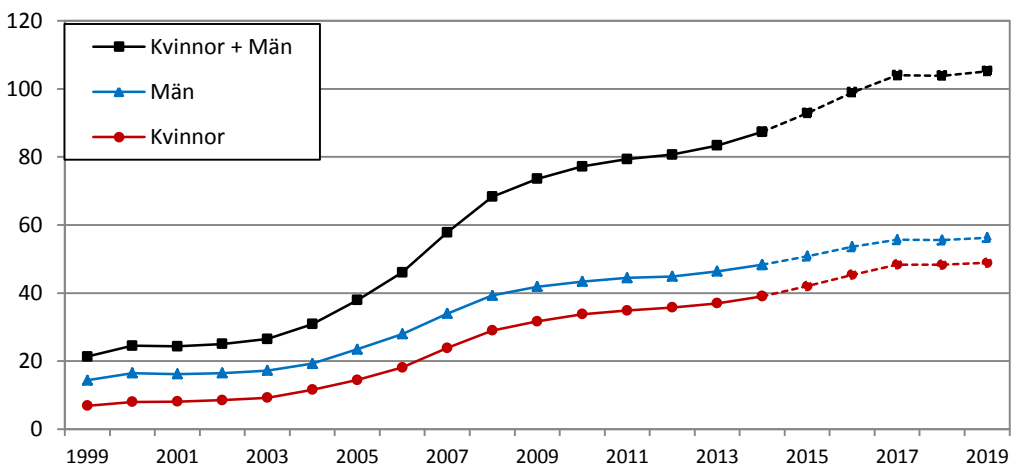
Andel 61-åringar med inkomstpension, % (bas: antal 61-åringar i befolkningen)

Det kan finnas flera skäl till att en person väljer att ta ut sin ålderspension före 65 års ålder. I vårt budgetunderlag redovisade vi ett antal sådana skäl. Eftersom det finns många olika orsaker att ta ut sin ålderspension tidigt är det svårt att bedöma utvecklingen på längre sikt. Pensioneringsbeteendet kan till exempel påverkas av konjunkturförändringar, eventuell balansering av inkomstpensionerna och regeländringar inom till exempel skattelagstiftningen, sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. En konjunkturedgång kan påverka pensioneringsbeteendet på olika sätt. Fler arbetslösa kan medföra att fler väljer tidigt uttag av ålderspension. Å andra sidan kan den ökade osäkerheten medföra att färre väljer att sluta förvärvsarbeta ”i förtid” och att färre väljer att ta ut sin ålderspension för att placera pensionsbeloppet i kapitalförsäkringar eller på annat sätt.

Det diagram som följer visar antal inkomstpensioner (före 2004 tilläggspensioner) i åldern 61 – 64 år sedan 1999 samt en prognos till 2019.

Antal personer i december med inkomstpension (före 2004 tilläggspension) i åldern 61 – 64 år, 1 000-tal

Antalet personer som senarelägger pensionsuttaget till efter 65 år ökade kraftigt under 00-talet men har ökat i långsammare takt därefter. Det är färre personer som tar sent uttag än tidigt uttag av ålderspension. De flesta som väljer sent uttag skjuter bara upp pensionsuttaget något eller några år medan antalet nybeviljade ålderspensioner med

2015-01-20

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2015-2

tidigt uttag är relativt jämnt fördelat mellan 61 och 64 år. Därför har tidigt uttag större effekt på utgifterna än sent uttag.

Medelbeloppen för inkomstpension och premiepension beräknas öka kraftigt, vilket bland annat beror på tjugondelsinfasningen av dessa förmåner. Medelbeloppet för inkomstpension påverkas också av indexering. Medelbeloppet för premiepension ökar beroende på att nya ålderspensionärer har kunnat arbeta in premiepensionsrätt under fler år än tidigare födelseårgångar. Medelbeloppet för premiepension påverkas även av börsutvecklingen med mera. Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka med mellan 7 och 11 procent per år 2015 – 2019. Medelbeloppet för premiepension, exklusive premiepension till efterlevande, ökar med mellan 11 och 15 procent per år enligt beräkningen.

Medelbeloppet för tilläggspension beräknas minska de flesta åren eftersom denna förmån är under långsam avveckling.

År 2015 beräknas 64,3 procent av utbetalningarna utgöras av tilläggspension, 33,5 procent av inkomstpension och 2,2 procent av premiepension. År 2019 beräknas tilläggspensionens andel ha minskat till 49,4 procent. Inkomstpension beräknas då utgöra 47,0 procent av utbetalningarna och premiepension 3,6 procent. Under nästan hela prognosperioden kommer således tilläggspension att stå för merparten av utgifterna för inkomstgrundad ålderspension. Detta beror på att personer födda 1937 eller tidigare bara har rätt till denna förmån och att de som är födda något av åren 1938 – 1953 också har rätt till tilläggspension, dock i minskande omfattning.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2014.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Föregående prognosbelopp	262 767 000	273 602 000	295 946 000	317 891 000	333 369 000	347 893 000
Varav utgifter under utgiftstaket	258 021 000	267 725 000	288 779 000	309 256 000	322 999 000	335 508 000
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	0	-1 319 000	-4 721 000	-3 066 000	-1 188 000
Volym- och strukturförändringar	-25 700	-224 000	-272 000	-162 000	-87 000	-82 000
Ny regel	-	-	-	-	-	-
Förändring av överföringar till EG	+300	0	0	0	0	-1 000
Förändring av administrationskostnader	-800	-10 000	-25 000	-37 000	-37 000	-49 000
Ny prognos utgifter under utgiftstaket	257 994 800	267 491 000	287 163 000	304 336 000	319 809 000	334 188 000
Förändrad prognos för premiepensioner	-7 100	+37 000	+42 000	+20 000	-53 000	-220 000
Ny prognos	262 733 700	273 405 000	294 372 000	312 991 000	330 126 000	346 353 000
Differens i 1000-tal kronor	-33 300	-197 000	-1 574 000	-4 900 000	-3 243 000	-1 540 000
Differens i procent	-0,0	-0,1	-0,5	-1,5	-1,0	-0,4

Ändrade makroekonomiska antaganden

Inkomstpension och tilläggspension påverkas främst av inkomstindex. Om balanseringen är aktiverad påverkas dessa pensioner av balansindex i stället för inkomstindex. Enligt prognosen följer pensionerna balansindex till och med 2016. För

2015-01-20

2017 – 2019 följer pensionerna inkomstindex. Tilläggs pension påverkas även av prisbasbeloppet.

Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för dessa index sänkts för 2016 – 2019.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet med tidigt uttag har höjts jämfört med föregående anslagsuppföljning. Prognosen för antalet som tar ut pension vid 65 års ålder har däremot sänkts. Sammantaget har antalsprognosen för inkomstpension höjts något medan antalsprognosen för tilläggs pension har sänkts något.

Förändring för överföringar till EG

Prognosen för överföringar till EG:s tjänstepensionssystem är i stort sett oförändrad.

Förändring för administrationskostnader

Prognosen för AP-fondernas kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.m. har sänkts något.

Förändrad prognos för premiepensioner

Prognosen för antalet premiepensioner har sänkts något. Prognosen för medelbeloppet för premiepension har höjts för de närmaste åren men sänkts något för 2018 och 2019.